

Interpretace textu (základní okruhy ke zkoušce):

Seminář 1: Co je správné a co ne

Garvey - Etika-klimaticke-zmeny-52-82

- Otázky k interpretaci nebudou doplněny.

Seminář 2: Rovnost vs. tyranie zásluh

Sandel-Tyranie zasluh_Tridici stroj_186-236

- co to je meritokracie? Proč je meritokracie problém a v čem je naopak prospěšná? V čem může být škodlivá pro demokracii?
- co to znamená, že VŠ stojí v čele systému alokace příležitostí?
- za co kritizoval americký vzdělávací model J. B. Conant? Jaký byl jeho cíl?
- jaký je význam pojmu "společenská mobilita"?
- co to je "aristokracie zásluh"?
- co patří mezi základní potenciálně nepřijatelné rysy meritokratického systému vzdělávání?
- Která z Conantových myšlenek zakořenila nejvíce? Proč Conantova beztřídní společnost není rovnostářská? Proč byl přílišným optimistou a co to znamená, že vytřídit talent a usilovat o rovnost jsou dva různé projekty?
- proč meritokracie upevňuje nerovnost? Jak meritokratická elita předává svá privilegia potomkům?
- "metafora výtahu" - jak vypadá výtah vyššího školství v USA?
- co to je pozitivní diskriminace bohatých?
- jak učinit meritokracii na VŠ spravedlivější?
- co má Sandel na mysli, když hovoří o morální logice a psychologické přitažlivosti meritokratického režimu?
- co Sandel míní tím, když říká, že meritokratická společnost nechává pouze malý prostor pro rozlišení mezi úspěchem ve vzdělávání a společenskou úctou?
- podle čeho se měří prestiž VŠ v meritokratickém systému? Co znamená "opětovné třídění vysokoškolského vzdělání"?
- co to je meritokratická arogance a jak souvisí s bolestnostmi?
- v čem spočívá speciální typ "ochranářského rodičovství", které je spojeno s meritokratickým systémem? Na co tento typ rodičovství reaguje?
- co patří mezi neduhy meritokratického úspěchu, jaká je jeho psychologická daň?

Seminář 3: Eutanazie

Hříbek_Za etiku bez teologie

- na základě textu umět vysvětlit, proč jsou hodnoty reálné a proč jsou nemorální typy jednání nepřijatelné z objektivních důvodů.
- zaměřit se na základní argumenty Hříbka k tematice eutanazie v případě sebevraždy za asistence lékaře

Seminář 4: Morální status ostatních zvířat

Singer_Osvobozeni_zvirat-14-34

- Jaká je souvislost mezi titulem Osvobození zvířat a parodií na práva žen?
- Co přesně znamená v případě osvobození zvířat rozšíření základních principů rovnosti na zvířata?
- V čem jsou přesně rasismus a sexismus špatné z morální perspektivy?
- V čem spočívá princip rovnosti lidských bytostí?
- Co to je speciesismus / druhová nadřazenost?

- Jaký postoj v této otázce zastával J. Bentham?
- Proč Singer upřednostňuje rovnost a ne práva?
- Jak spolu souvisí rasismus, sexismus a speciesismus?
- Co míní Singer "stejná míra bolesti" při porovnávání bolesti lidí a ostatních zvířat?
- Proč je špatnost zabíjení komplikovanějším fenoménem a co vyplývá z odmítnutí posvátnosti života?

Seminář 5: Biomedicínské vylepšování

Hříbek-Etika_lidskeho_vylepsovani_a_liberalni_eugenika

- Jaký je rozdíl mezi terapií a vylepšením?
- Konsekvencialistické námitky a námitky vůči nepřirozenosti vylepšování.
- Jaká je pozice J. Habermase?
- Argumentace proti tezi o autonomii dítěte: dítě nebude mít možnost ovlivnit rozhodnutí svých rodičů.
- Co to je genetický determinismus a v čem spočívá záměna konstrukce genotypu s konstrukcí osoby?
- Jaká je pozice N. Bostroma?
- Co to je tzv. předsudek ve prospěch statu quo? A v čem spočívá tzv. obrácený test?
- Argumenty proti posthumálním tezím Bostroma.
- Základní argumenty bioliberalismu.
- Co to je liberální eugenika?

Seminář 6: Environmentální hodnoty a klimatická změna

Garvey-Etika-klimaticke-zmeny-200-224

- zdroje morálního pobouření proti USA
- jak to souvisí s osobní odpovědností?
- tři linie osobní odpovědnosti
- Jezero plné vody i hrnek plný vody a environmentální etika
- 10 výmluv pro nečinnost
- podle Stoll-Kleemannové jsou tyto bariéry dále posilovány čtyřmi typy obecných vytáček – které to jsou?
- problém morálního dilema vs. život jako celek
- jak by mohlo vypadat individuální jednání v rámci etiky klimatické změny z pozice kantianismu a utilitarismu?
- jak v textu používá dva typy kolektivních aktivit - poslušné a neposlušné jednání?

Seminář 7: Etika migrace

Carens-Imigranti_a_pravo_na_pobyt

- kdo jsou to neregulérní migranti?
- jakým způsobem souvisí hodnoty liberální demokracie s migrací?
- mají liberální demokracie právo zadržovat a deportovat migranty? Do jaké míry?
- proč by mělo existovat právo k pobytu?
- jak dlouhá by měla být doba pobytu pro získání trvalého pobytu?
- jak Carens prezenetuje poměr újmy mezi deportací a ilegality vstupu?
- jaké sociální vazby bychom měli zvažovat v těchto otázkách?
- jak se mohou stát z nelegálních migrantů členové společnosti (bez právního povolení)?
- na co poukazuje příklad hostujících dělníků v Německu?
- mohou být státy nějak do neregulérní migrace zapojeny? Případně jak?
- platí pro nelegální migranty lidská práva? Pokud ano, co z toho vyplývá?
- co to je legální ochranný val (firewall)?

- proč bychom neměli neregulérní migraci kriminalizovat?
- proč není odmítnutí nelegálních migrantů cestou ke zlepšení pozice místních znevýhodněných obyvatel?